

FFOs retningslinjer i saker om
**seksuell trakassering
og overgrep**

FFO Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

FFOs retningslinjer mot seksuell trakassering

FFO skal være en organisasjon der seksuell trakassering ikke forekommer. Alle organisasjonsledd og organisasjoner i FFO har et ansvar både for å forebygge og hindre dette. Seksuell trakassering er ofte knyttet til maktubalanse. Det påhviler personer i ledende posisjoner å være seg bevisst dette forhold, og ikke utnytte det til seksuelle handlinger.

Definisjon:

Med **seksuell trakassering** menes uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den oppmerksomheten rammer.

Med **seksuelle overgrep** menes å tvinge et annet menneske til seksuell omgang som det ikke ønsker, enten det er ved vold, truende adferd eller dersom vedkommende er ute av stand til å motsette seg handlingen eller i stand til å gi sitt samtykke.

Retningslinjer:

Følgende retningslinjer gjelder for alle ansatte, tillitsvalgte og frivillige i FFOs organisasjoner:

1. **Behandle alle** med respekt, og avstå fra alle former for kommunikasjon, handling eller behandling som kan oppleves som seksuelt krenkende.
2. **Unngå** berøringer som kan oppleves som uønsket.
3. **Unngå** alle former for verbal intimitet som kan oppleves som seksuelt ladet.
4. **Vis respekt** for andres privatliv.
5. **Ikke tilby** noe form for motytelse i den hensikt å forlange eller forvente seksuelle tjenester i retur.
6. **Gripe inn** og varsle dersom man opplever eller observerer brudd på disse retningslinjene.

Hvis seksuell trakassering har forekommet skal tillitsvalgte/ansatte:

- **Ta** henvendelsen på alvor.
- **Hindre** at situasjonen fortsetter.
- **Motivere** den som har vært utsatt for seksuelle overgrep til å anmelde saken, og opprette et støtteapparat rundt vedkommende.
- **I første rekke** være opptatt av å følge opp den som hevder å være utsatt for overgrep.
- **Redusere** skadeomfanget ved kun å involvere de personene som er strengt nødvendig for håndtering av saken.
- **Overlate** til rettsvesenet å avgjøre om eventuelle saker om seksuelle overgrep er i strid med norsk lov (dette ansvaret skal ikke organisasjonen ta).

Hva gjør man når seksuell trakassering eller overgrep forekommer?

FFO skal være en organisasjon der seksuell trakassering ikke forekommer. Ledelsen i FFOs organisasjoner har ansvar både for å forebygge og hindre dette. Dette er en beskrivelse av hvordan man kan gå frem når det oppstår en situasjon der seksuell trakassering har skjedd, eller der det er mistanke om slikt forhold.

Rutine for håndtering av saker om seksuell trakassering

- a) Den som utsettes for seksuell trakassering kan ta kontakt med en man stoler på og/eller kontakte ledelsen i organisasjonen.
- b) Dersom man oppdager eller mistenker at noen utsettes for seksuell trakassering, bør man først snakke med den som er utsatt for trakasseringen. Dersom det er begrunnet mistanke, må ledelsen i egen organisasjon gjøres oppmerksom på forholdet, og ta saken videre. Er det mistanke om et mer alvorlig, straffbart forhold, bør det varsles til politiet.
- c) Finner ledelsen mistanken om seksuell trakassering begrunnet, må saken tas videre. Hvilken prosedyre eller fremgangsmåte som velges, vil være avhengig av sakens karakter. Ledelsen, helst representert med to personer, må avholde separate møter med begge parter. Man bør vurdere å hente inn ekstern hjelp. Det kan være noen fra helse-tjenesten, skolehelsetjenesten, ressurscenter, andre organisasjoner.
- d) Avhengig av utfallet av samtalene, må ledelsen vurdere om den skal iverksette eventuelle reaksjoner mot vedkommende. Det kan være permittering, suspensjon, oppsigelse, fratakelse av oppgaver eller utestengelse. For å verne om partene involveres kun de personene som er strengt nødvendig for å håndtere saken.

- e) Organisasjonen må sørge for at taushetsplikten overholdes. Dette gjelder både overfor den som opplever seksuell trakassering og den som blir beskyldt for slik oppførsel. Organisasjonen har også taushetsplikt når det gjelder mulige sanksjoner.
- f) Hvis organisasjonen, etter en helhetlig vurdering, mener at mistanken er ubegrunnet, avsluttes saken så raskt som mulig. De involverte må informeres, og ryktespredning og sladder dempes.

Hvordan gå frem i saker der det er mistanke om straffbare forhold

- a) Blir noen i FFO kjent med beskyldninger om saker av mer alvorlig karakter som seksuelle overgrep, bør det først tas opp med partene i hendelsen. Er mistanken begrunnet, må den tas videre til organisasjonens ledelse. Den krenkede part bør rådes til å vurdere en anmeldelse av forholdet.

Det er ikke organisasjonens oppgave å vurdere om det som har skjedd er i strid med norsk lov og således straffbart. Ledelsen skal ikke selv opptre som etterforskere. Det må overlates til politiet og deres etterforskning av saken. Det kan likevel være viktig å følge opp slike saker internt, også under en eventuell retts sak, for å ivareta begge parter i saken, andre medlemmer, ansatte, tillitsvalgte eller frivillige.

- b) Fortrolig informasjon som gis i slike saker skal behandles med respekt, og forbeholdes de som er involvert i saken. Hensynet til enkeltmennesker, enten det er offer eller overgriper, må stå i fokus. Ledelsen må sørge for at taushetsplikten overholdes. Dette gjelder både overfor den fornærmede og den som blir beskyldt for slik oppførsel.
- c) Det må vurderes om sanksjoner skal iverksettes jevnfør organisasjonens egne vedtekter. Det kan være oppsigelse, permittering, fratakelse av oppgaver eller utestengelse.
- d) I tillegg til å vurdere politianmeldelse, bør det vurderes å ta kontakt med et overgrepsmottak/senter, hjelpemottak eller krisesenter.

Kontaktinformasjon

Politiet: 02800 (du settes over til nærmeste politistasjon).
Politiet kan om nødvendig formidle kontaktinformasjon videre til det lokale kriesesenteret.

Overgrepsmottak

Overgrepsmottak finnes i alle fylker, ved de fleste sykehus og legevakter i landet.

Her er en lenke til hjemmesiden til Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin, der du finner regionvis oversikt over slike overgrepsmottak i tillegg til informasjonsbrosjyrer:
<http://www.helse.uni.no/ContentItem.aspx?site=35&ci=1980&lg=1>

Dixi ressurscenter gir også veiledning på telefon:
Tlf. 22 44 40 50 / mob: 930 58 070

Krisesentre

På Krisesentersekretariatets hjemmeside finnes det også informasjon over ulike instanser som kan kontaktes.
<http://www.krisesenter.com>

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Mariboës gate 13, 0183 Oslo.
www.ffe.no E-post: info@ffe.no Telefon: 815 56 940